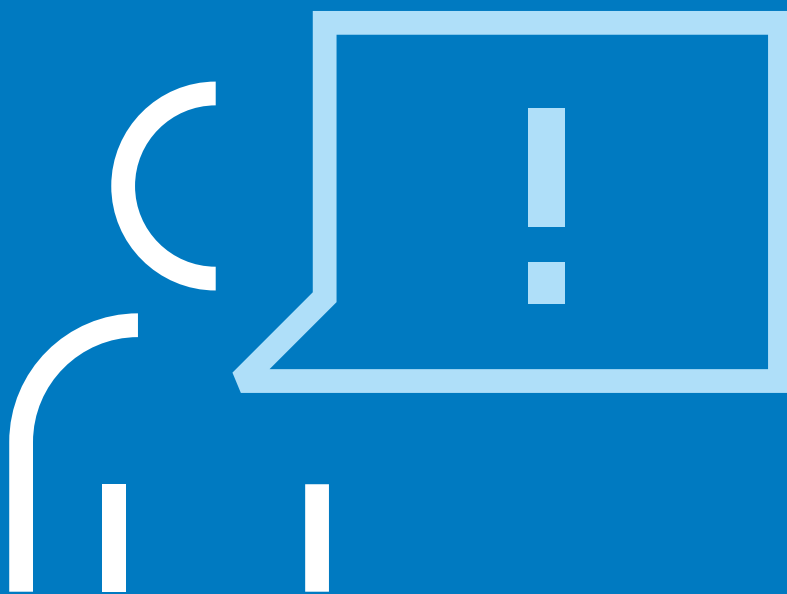

Brug af kommunale tilbud til at informere om COVID-19

Inspiration til kommuner

Indholdsfortegnelse

Baggrund	3
1. Inspiration til målrettet formidling	4
1.1. Den kommunale sundhedspleje	4
1.2. Dagtilbudsområdet	5
1.3. Skoleområdet	6
1.4. Hjemme(syge)plejen	6
1.5. Det sociale område (socialforvaltningen)	7
1.6. Arbejdsmarkeds- og integrationsområdet	9
1.7. Det boligsociale område	11
1.8. Kultur, foreninger og frivillige	12
1.9. Øvrige materialer	13

Baggrund

Sundhedsstyrelsen har siden februar 2020 gennemført en bred og massiv kommunikationsindsats målrettet alle borgere i Danmark med henblik på at forebygge smitte med ny coronavirus. Informationen kan tilgås via en bred række af kanaler som f.eks. Sundhedsstyrelsens hjemmeside, de sociale medier og via en lang række samarbejdsparter som kommuner, KL og øvrige myndigheder. Hvis borgere ikke selv opsøger denne viden eller har barrierer ift. at forstå og omsætte viden, kan det medføre en øget risiko for smitte med ny coronavirus og en øget social ulighed i sygdom. Det gælder bl.a. borgere med utilstrækkelige sprog- og læsefærdigheder samt borgere med begrænsede sundhedskompetencer (health literacy).

En bred national kommunikationsindsats bør derfor ikke stå alene. Kommunerne spiller en nøglerolle for, at relevant information om ny coronavirus/COVID-19 når ud til alle borgere. Dette sker gennem en systematisk og vedvarende kommunikationsindsats med aktiv brug af de lokale formidlingskanaler, herunder særligt de kommunale frontmedarbejdere.

Med udgangspunkt i den kommunale organisering beskriver dette inspirationsmateriale forslag til, hvordan kommuner kan formidle og målrette information om generel smitteforebyggelse til borgere, som har svært ved at profitere af traditionelle borgerrettede informationsindsatser fra myndighederne.

Der kan ikke gives udtømmende og detaljerede anvisninger for alle kommunale faggrupper eller formidlingskanaler, men gennem en række eksempler er hensigten med dette notat at give inspiration til, hvordan man lokalt kan indtænke, organisere og dermed udbrede målgruppespecifik information med henblik på at forebygge smitte med ny coronavirus. Sundhedsstyrelsen reviderer løbende vejledninger, pjecer, film mv., og de anførte materialer til den borgerrettede informationsindsats er et overbliksbillede over eksisterende relevante materialer. Derfor er det vigtigt, at kommunerne orienterer sig løbende på sst.dk/corona.

Generelt kan kommunale medarbejdere med direkte borgerkontakt medvirke til at give relevant og aktuel information om smitteforebyggelse til særligt sårbare borgere, når man er i kontakt med disse. Det kan ske ved systematisk at spørge ind til, om borgeren kender til og oplever at forstå information vedr. COVID-19 fra myndighederne. Er der noget borgeren er i tvivl om? Behøver borgeren hjælp til at omsætte anbefalingerne til praksis? Forstår borgeren eksempelvis, hvad informationerne betyder for netop ham eller hende, familien eller på arbejdspladsen? Al information og dialog bør foregå ud fra en anerkendende og sundheds-pædagogisk tilgang og med øje for at undgå stigmatisering.

1. Inspiration til målrettet formidling

1.1. Den kommunale sundhedspleje

Sundhedsplejerskerne er en vigtig aktør, når det kommer til at formidle anbefalinger og viden vedr. smitteforebyggelse, da de kommer i stort set alle hjem med spædbørn samt er i kontakt med alle skolebørn og de yngste skolebørns forældre. Med deres sundhedsfaglige viden, også om smitte og hygiejne, kan de formidle og omsætte myndighedernes sundhedsfaglige anbefalinger og materialer til brugbar viden for de mange forskellige familier, de er i kontakt med, herunder også særligt sårbare borgere.

Det anbefales, at sundhedsplejerskerne spørger systematisk ind til, om sårbare familier har spørgsmål til myndighedernes anbefalinger. Gennem en dialog vurderer sundhedsplejersken, om familierne har kendskab til de vigtigste forholdsregler. Ved tvivl og usikkerhed hos forældrene kan sundhedsplejersken hjælpe med at omsætte anbefalingerne til praksis i deres hverdag. Det kan desuden være nødvendigt at støtte familierne rent praktisk, f.eks. i forhold til at bestille tid til podning, orientere om hvor podning kan foretages, hvad svaret betyder mv.

Relevant materiale til frontpersonale

- [Sundhedsstyrelsens vejledning til den kommunale sundhedstjeneste](#)

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer til børn og forældre om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer om symptomer, test og nære kontakter](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer målrettet forældre om forholdsregler ved smitte og mistanke om smitte med COVID-19](#)

1.2. Dagtilbudsområdet

Ledere og personale i kommunens dagtilbud kan i samarbejde med kommunens sundhedsplejersker eller den kommunale hygiejneenhed hjælpe med at formidle viden om smitteforebyggelse til særligt sårbare børnefamilier.

Den pædagogiske leder spiller en vigtig rolle i at styrke det pædagogiske personales ro og tryghed i at være en autoritet, der beroliger og informerer børn og forældre. Det er også relevant, at det pædagogiske personale har forståelse for de grundlæggende principper i smitteforebyggelse og sundhedspædagogik med udgangspunkt i den enkelte families behov. Forvaltningen bør sikre, at lederen er klædt på til denne opgave, hvilket kan ske i samarbejde med lederen af den kommunale sundhedstjeneste/sundhedsplejen eller den kommunale hygiejneenhed. Således kan lederen videregive både relevant information, ro og tryghed om opgaven til sit pædagogiske personale.

Relevant materiale til frontpersonale

- [Sundhedsstyrelsens retningslinjer og andet materiale til fagpersoner i bl.a. dagtilbud](#)
- [Smitsomme sygdomme hos børn og unge. Vejledning om forebyggelse i daginstitutioner, skoler m.v.](#)
- [Håndbog om hygiejne og miljø i dagtilbud](#)

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer til børn og forældre om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer om symptomer, test og nære kontakter](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer målrettet forældre om forholdsregler ved smitte og mistanke om smitte med COVID-19](#)

1.3. Skoleområdet

Skoleledere og lærere samt kommunens sundhedsplejerske kan hjælpe med at formidle viden om smitteforebyggelse til særligt sårbare børn og deres forældre. Det kan evt. ske med rådgivning fra den kommunale hygiejneenhed. Skolesundhedsplejen kan evt. gøre det som en del af ind- og udskolingsundersøgelserne og ved anden kontakt med børnene og deres forældre, når der i øvrigt er undersøgelser og anden kontakt. Skolens sundhedsplejerske kan i samarbejde med skolelederen vurdere, i hvilket omfang skolens lærere skal indgå i opgaven med at formidle viden til særligt sårbare børn og deres forældre og kan f.eks. undervise skolens lærere om smitteforebyggelse i en skolekontekst. Forvaltningen bør sikre, at skolelederen indgår samarbejde med skolens sundhedsplejerske, så lederen kan videregive både information, ro og tryghed til sit personale, såfremt de inddrages i det formidlende arbejde.

Relevant materiale til frontpersonale

- [Sundhedsstyrelsens retningslinjer og andet materiale til fagpersoner i dagtilbud, skoler og andre tilbud målrettet unge](#)
- [Smitsomme sygdomme hos børn og unge. Vejledning om forebyggelse i daginstitutioner, skoler m.v.](#)

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer til børn og forældre om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer om symptomer, test og nære kontakter](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer målrettet forældre om forholdsregler ved smitte og mistanke om smitte med COVID-19](#)

1.4. Hjemme(syge)plejen

Kommunens forvaltning med ansvar for ældreområdet, hjemmesygepleje og hjemmeplejen kan bidrage med formidling af smitteforebyggelse til borgere, der får denne kommunale støtte. Hjemme(syge)plejens ansatte kan hjælpe borgere, der har behov for støtte til at forstå information og omsætte det til deres hverdag, men også bidrage til, at ensomme og udsatte

borgere ikke selvisolerer unødigt pga. f.eks. ugrundet bekymring eller misforstået information.

Det anbefales, at ledere af hjemmeplejen såvel som plejecentre sikrer sig, at alt personale har forstået og kan omsætte myndighedernes anbefalinger om smitteforebyggelse, så de kan gå i dialog med den enkelte borger ud fra dennes situation, ressourcer og viden.

Sygeplejersker i hjemmeplejen kan særligt bidrage ved at undervise f.eks. ufaglært personale i basale hygiejniske principper og omsætning af myndighedernes anbefalinger i hjemmeplejen og i borgerens hjem.

Ved de forebyggende hjemmebesøg til ældre kan samtalen ligeledes indeholde anbefalinger og dialog om smitteforebyggelse.

Relevant materiale

- [Sundhedsstyrelsens retningslinjer og andet materiale til fagpersoner i ældre og plejeområdet](#)
- [Sundhedsstyrelsens retningslinjer og andet materiale til personer i øget risiko](#)

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer om symptomer, test og nære kontakter](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer til personer i øget risiko](#)

1.5. Det sociale område (socialforvaltningen)

Kommunens socialforvaltning kan via de ansatte socialrådgivere, socialpædagogiske personale mfl. formidle viden om smitteforebyggelse til borgere med behov for uddybende og særlig kommunikation om COVID-19 og dens konsekvenser for deres hverdag.

Socialstyrelsen har udarbejdet retningslinjer med udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens retningslinjer og vejledninger for håndtering af smitteforebyggelse og smitteudbrud på sociale

tilbud, bl.a. på anbringelsesområdet, botilbud, beskæftigelses- og aktivitetstilbud og herberger. Af retningslinjerne fremgår det bl.a., hvordan kommunerne kan afholde fysiske møder i sager om udsatte børn, sikre trivsel og tryghed i hverdagen for udsatte børn og afvikle samvær med familie og netværk under COVID-19 epidemien.

Det anbefales, at socialforvaltningen for hvert af de sociale tilbudsområder overordnet beskriver, hvordan det enkelte sociale tilbud kan lave en lokal plan/strategi for, hvordan frontpersonaler aktivt og systematisk kan informere og gå i dialog med den enkelte borger om smitteforebyggelse. Det er vigtigt, at dialogen tager udgangspunkt i borgerens situation, kognitive formåen, ressourcer og spørgsmål med henblik på, at borgeren kan omsætte viden til praksis i hverdagen.

Socialforvaltningens ansatte kan også rådgive lokale foreninger mv. om, hvordan forskellige aktiviteter for særligt sårbare borgere kan genoptages på en forsvarlig og tryk måde, og hvordan foreningerne selv kan rådgive om smitteforebyggelse ifm. fritidsaktiviteterne. Dermed kan socialforvaltningen understøtte, at udsatte børn, unge og voksne vender tilbage til en mere normal hverdag.

Hjemløse og brugere af herberger og forsorgshjem samt borgere med kognitive funktionsnedsættelser har ikke nødvendigvis samme mulighed for at følge Sundhedsstyrelsens anbefalinger om at beskytte sig selv og andre mod smitte med ny coronavirus. De særligt udsatte grupper kan på grund af deres situation have sværere ved at holde en god og jævnlig håndhygiejne, at holde afstand til andre, begrænset mulighed for selvisolation og for at få information om deres risiko for at smitte og blive smittet.

Kommunen kan derfor i samarbejde med lokale væresteder, herberger, bosteder, aktivitetstilbud mv. bidrage til formidling om smitteforebyggelse og bidrage med viden om, hvordan den enkelte kan beskytte sig selv og andre mod smitte med ny coronavirus, når man ikke altid har samme adgang til at holde god håndhygiejne, afstand mv.

Relevant materiale til frontpersonale

- [Sundhedsstyrelsens retningslinjer og andet materiale til fagpersoner i indsatser for stofmisbrugere og socialt udsatte](#)
- [Social- og Indenrigsministeriets tiltag og udmeldinger på socialområdet COVID-19](#)
- [Sundhedsstyrelsens retningslinjer og andet materiale til personer i øget risiko](#)

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer om symptomer, test og nære kontakter](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer til personer i øget risiko](#)
- [Kommunikationsmateriale om corona til mennesker med kommunikationshandicap](#)

1.6. Arbejdsmarkeds- og integrationsområdet

I nogle kommuner har der været en overrepræsentation af personer smittet med ny coronavirus fra etniske minoritetsmiljøer. Dette kan skyldes flere forhold såsom boligforhold, at flere har jobs med særlig risiko for smitte, kulturelle normer og sygdomsopfattelse samt manglende sprog- og læsefærdigheder.

Der kan ift. etniske minoriteter være behov for en bred formidlingsindsats, der tager hensyn til både boligforhold, arbejdsforhold, sprogkundskaber og til, hvor man sædvanligvis opsøger information om sundhed og sygdom. Der er derfor et behov for målrettet formidling af, hvorledes man forebygger smitte til familier, der ikke forstår tilstrækkeligt dansk til at kunne følge med i nyhedsstrømmen i de danske medier eller anbefalinger fra sundhedsmyndigheder. F.eks. kan kommunen indgå samarbejde om denne informationsindsats med det lokale civilsamfund, f.eks. bydelsmødre, Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp. Det kræver, at civilsamsfundsaktørerne er klædt på til opgaven.

Frontpersonalet i kommunernes jobcentre kan bidrage med formidling om smitteforebyggelse, f.eks. ved at udlevere relevant oversat materiale til borgere og spørge ind til borgerens viden om forebyggelse af smitte med ny coronavirus. Frontmedarbejderen skal klædes på til denne opgave bl.a. ved at få information om smitteforebyggelse og spørgeteknik, f.eks. fra den kommunale hygiejneenhed. Det er væsentligt, at medarbejderen har øje for at undgå stigmatisering i denne dialog.

De lokale virksomheder spiller en afgørende rolle i lokal smitteforebyggelse ift. borgere, der har et arbejde med en stor kontaktflade og/eller hvor det ikke er muligt at passe sit arbejde hjemmefra. Arbejdsgivere, som f.eks. busselskaber, butiksejere mv., har derfor et ansvar for at sikre, at der på de pågældende arbejdspladser er taget initiativer til at forebygge smitte med ny coronavirus, herunder sikre god afstand mellem medarbejderne og med kunderne, samt at der til stadighed er skærpet fokus på hygiejne.

Det anbefales, at den kommunale forvaltning med ansvar for erhvervs- og beskæftigelsesområdet tager kontakt til relevante organisationer, eksempelvis den lokale handelstandsforening eller tager direkte kontakt til lokale virksomheder med kundekontakt. Dette med henblik på at rådgive virksomhederne i smitteforebyggende arbejde ud fra gældende retningslinjer fra relevante myndigheder. Kommunen kan også inddrage de lokale fagforeninger for at arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter kan bidrage til at sikre trygge arbejdsforhold i forbindelse med forebyggelse af smitte.

Relevant materiale til frontpersonale

- [Retningslinjer fra relevante sektorpartnerskaber, f.eks. på Erhvervsministeriets område](#)
- [Arbejdstilsynets materialer](#)
- [Erhvervsministeriets hjemmeside for virksomheder](#)
- [Materialer vedr. forebyggelse af COVID-19 blandt etniske minoritetsgrupper fra KL](#)

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer til personer i øget risiko](#)
- [Sundhedsstyrelsens pjecer, plakater, film mv. på andre sprog](#)
- [Udlændinge- og Integrationsministeriet og Bygge-, Bolig- og Trafikministeriets materialer om COVID-19](#)
- [Dansk Flygtningehjælp og Als Research fælles hjemmeside - oversatte retningslinjer](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer til personer i øget risiko](#)

1.7. Det boligsociale område

Kommunen kan via boligsociale medarbejdere og i samarbejde med boligorganisationernes øvrige personale medvirke til at udbrede viden om smitteforebyggelse i den almene boligsektor og i særdeleshed i de udsatte boligområder.

Medarbejderne formodes at have et solidt kendskab til beboersammensætningen samt viden om boligforholdene i den givne boligforening eller boligområde. Viden der kan bruges til at tilpasse informationen til beboerne, eksempelvis ved at samarbejde med beboergrupper eller foreninger i området om at formidle materiale på andre sprog. Boligsociale medarbejdere og boligselskaber kan også fungere opsporende og informere kommunen om de lokale forhold. Det kan f.eks. ske gennem afholdelse af lokale (virtuelle) arrangementer, hvorved kommunen kan vurdere, om der er behov for yderligere smitteforebyggende tiltag. Eksempelvis at oprette flere isolationsfaciliteter, hvis der er smitteudbrud i et område med små lejligheder, hvor selvisolation er svært.

Informationsindsatsen målrettet borgere med anden etnisk baggrund end dansk kan med fordel benytte samme netværk/organisering som beskrevet under afsnittet "Arbejdsmarked- og integrationsområdet".

Relevant materiale til frontpersonale

- [Kommunal case-oversigt fra KL](#)
- [KL webinarer om forebyggelse i udsatte boligområder og blandt etniske minoriteter](#)
- [Inspiration til forebyggelse af COVID-19 i boligområder](#)
- [Inspirationskatalog fra Styrelsen for Patientsikkerhed - Håndtering af Covid-19 i lokale foreninger og boligområder](#)

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens hjemmeside med pjecer, plakater, film mv. på andre sprog](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer til personer i øget risiko](#)
- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer om symptomer, test og nære kontakter](#)

1.8. Kultur, foreninger og frivillige

Formidling om smitteforebyggelse til lokale foreninger og organisationer har to primære formål. For det første at hjælpe det lokale foreningsliv med at holde åbent og dermed sikre sociale fællesskaber og fysisk aktivitet. For det andet kan de lokale foreninger hjælpe med at formidle anbefalinger om smitteforebyggelse til deres medlemmer og brugere, da de har en særlig indgang til og forståelse for deres medlemmer.

Kommunen kan gennem deres kontakt til foreningslivet bidrage med at formidle et aktivt fritidsliv på en sundhedsmæssig forsvarlig måde. Det kan være gennem forvaltningernes kontakt med foreningerne, eksempelvis via nyhedsbrev eller gennem information i form af plakater, digital formidling eller flyers i de kommunale kulturinstitutioner og idrætsanlæg.

Frivillige organisationer og lokalafdelinger kan også gennem opsøgende arbejde bidrage til, at færre bliver ensomme ifm. den nuværende situation, f.eks. fordi de isolerer sig unødigt.

Relevant materiale til frontpersonale

- [Retningslinjer for områder under Kulturministeriet, fx indendørs fritidsliv](#)
- Retningslinjer fra idrætsorganisationer og specialforbund, fx DIF og DHF

Relevant borgerrettet materiale

- [Sundhedsstyrelsens film, plakater og pjecer om smitteforebyggelse](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer om symptomer, test og nære kontakter](#)
- [Sundhedsstyrelsens materialer til personer i øget risiko](#)

1.9. Øvrige materialer

For alle målgrupper og arenaer kan nedenstående materialer benyttes som supplerende viden vedr. forebyggelse af smitte med ny coronavirus.

- [Sundhedsstyrelsens anbefalinger om forebyggelse af smittespredning](#)
- [Sundhedsstyrelsens informationsmateriale om trivsel og mental sundhed](#)
- [Oversigt over telefoniske rådgivningslinjer til borgere og medarbejdere](#)
- [KL's temaside om corona med bl.a. kompetenceudvikling og inspiration fra kommuner](#)
- [Yderligere borgerrettet kommunikationsmateriale og information på Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#)

